

E-aanbesteden staat nog in de kinderschoenen

Vanaf april 2016 is digitaal aanbesteden verplicht in Europa. In België en Portugal zijn hier al aantoonbare voordelen mee behaald: meer efficiency, minder fouten, transparantie en lastenverlichting, ook voor leveranciers.

Business as usual

Naast een literatuuronderzoek is een online enquête uitgezet onder 449 organisaties, waaronder ministeries, provincies, gemeenten, waterschappen en inkoop Samenwerkingsverbanden. Dit is aangevuld met interviews. Het onderzoek wil een algemeen beeld geven van e-aanbesteden in Nederland. Daarnaast zijn inkoopvolwassenheid, projectaanpak en vooraf gestelde doelstellingen onderzocht. De enquête is ingevuld door 93 werknemers op tactisch en strategisch inkoopniveau. De inkooporganisatie van deze groep bestaat voor 56% uit gecoördineerde inkoopfuncties, 34% uit decentrale inkoopfuncties en 7% uit centrale inkoopfuncties. Voor het meten van de adoptiegraad zijn negen fasen onderscheiden: in de nulfase wordt e-aanbesteden niet overwogen, in fase 8 is het *business as usual* (zie figuur).

Lage adoptiegraad

Twee van de drie overheidsinstellingen heeft e-aanbesteden nog niet ingevoerd.

Uit onderzoek van Antoinette Vriend en Gerbrand Sinnema blijkt dat e-aanbesteden bij de overheid onderontwikkeld is. Toch is vanaf april 2016 volledig digitaal aanbesteden verplicht. Gelukkig blijkt dat de implementatie snel kan.

Daarvan heeft 61% nog niet besloten. Een vijfde van de aanbestedende diensten overweegt het zelfs niet (fase 0). De lage adoptiegraad is opmerkelijk gezien de aanstaande wettelijke verplichting om digitaal aan te besteden. Veel organisaties zijn nog niet klaar voor de verandering, of hebben gebrek aan tijd en/of capaciteit.

Meetbare doelstellingen

Organisaties die wél begonnen zijn met digitaal aanbesteden, noemen efficiency, lastenverlichting voor inschrijvers en verbetering van de kwaliteit van het proces als redenen. Van de organisaties die gestart zijn met de implementatie of deze fase al hebben afgerond, geven bijna alle (91%) aan vooraf geen meetbare doelstellingen te hebben geformuleerd. In twee derde van de organisaties is geen stuur- of projectgroep ingesteld. Ook is nauwelijks sprake van systeemintegratie met andere inkoopprocessen. Opvallend is de korte doorlooptijd van de implementatie.

Implementatie

De meeste (85%) van de organisaties die nog niet zijn gestart met e-aanbesteden,

verwachten dat van start tot implementatie ruim een jaar duurt. 77% van de organisaties die hebben geïmplementeerd stelt dat het binnen 6 maanden kan. Niet alleen de verplichte Europese aanbestedingsprocedures, maar ook nationale en meervoudige aanbestedingsprocedures blijken bij ingebruikname via het e-aanbestedingssysteem te verlopen. Het systeem wordt gebruikt voor alle processtappen, ook de beoordeling en de gunning.

Driver

Het bewustzijn van zowel de naderende datum als de te behalen voordelen is laag bij Nederlandse overheden. De tijd dringt, terwijl de praktijk laat zien dat implementatie snel realiseerbaar is. E-aanbesteding kan ook dienen als driver voor verdere professionalisering van de inkoopfunctie, waarmee extra voordelen (efficiency, transparantie, foutenreductie, rechtmatigheid en lastenverlichting) te behalen zijn. Betrokkenheid van de juiste beslissers, een gedegen businesscase en de inzet van project- en verandermanagement zijn belangrijk voor een succesvolle implementatie. ◉

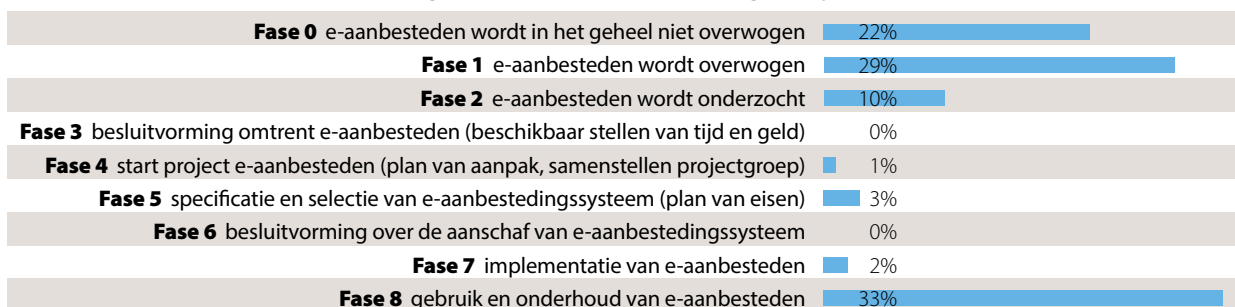
Antoinette Vriend
Functie: directeur
Organisatie: E-proQure

Gerbrand Sinnema
Functie: student
Instelling: Hanzehogeschool Groningen

Auteurs

Welke fase is van toepassing op uw aanbestedingstraject ?

Bron: E-proQure 2014